

RASSPECIFIK AVELS STRATEGI FÖR CANAAN DOG

2006-01-29

HISTORIK

Vildhund

Canaan dog är liksom australisk dingo och carolina dog en s.k. ”semivild” hund. De är återförvildade hundar som härstammar från de tidigaste domesticerade hundarna. Canaan dog är en av de mycket få hundraser/typer som har anpassat sig till ökenklimat. Studier gjorda på Tel Aviv University och Ben Gurion University of the Negev har visat att canaan dog har en ovanlig förmåga att anpassa sig till extrema temperaturer och vätskebrist. Då de ofta lever i bergstrakter, har de en god balans och stor smidighet. De lever i familjegrupper på samma sätt som vargen. Semivilda hundar lever generellt i stabilare familjegrupper än vad ”byhundar” gör.

Beduinhund

Beduinerna har sedan länge levt med canaan dog. De har använt hundarna till att vakta tällägren. Liksom många byhundar fungerar de även som barnvakter. Beduinerna hämtar sina hundar från öknen. Anmärkningsvärt är att de inte avlar på de infångade hundarna, utan i huvudsak skaffar nya valpar från öknen.

Tjänstehund

När Haganah (judiska försvarsmakten) skulle upprätta en hundenhets, vände man sig till Professor Rudolphina Menzel, psykolog och hundtränare. Då de vanliga tjänstehundsraserna inte klarade av det varma klimatet och den tuffa terrängen, började Professor Menzel att titta på den lokala vildhunden. Här hittade hon en hund, med alla de egenskaper hon sökte, för att få en bra tjänstehund – en alert och smidig hund, territoriell och med högt utvecklade sinnen (enligt rysk forskning har icke domesticerade hundar ett bättre luktsinne än domesticerade). Hon lurade in dem i sitt läger och började vinna deras förtroende. Hon fångade också kullar med viltfödda valpar, som hon fann otroligt enkla, att tämja. Den första lyckade vuxna ”fångsten”, kallade hon Dugma. Det tog henne sex månader att fånga honom, och efter bara ett par veckor i fångenskap, kunde hon ta med honom till stan att åka buss. Hon hade stora framgångar med sina hundar, som tjänstehundar åt Haganah. De var fantastiska i sitt vaktarbete och visade sig vara mycket framgångsrika i patrullering och spårarbete. De var även en av de första hundraser, som tränades till att söka minor. Rasen döpte hon till canaan dog efter landets gamla namn. Professor Menzel var noga med att bevara rasens naturliga egenskaper. När det fanns möjligheter till det, så blandades det in vilda hundar, i programmet.

Sällskapshund

Israeliska kennelklubben godkände canaan dog 1953. 1965 exporterade Professor Menzel 4 st. canaan dog till USA. Samma år togs den första canaan

doggen in i England. Det var en viltfödd tik från Syrien. Strax därefter exporterades flera hundar till Tyskland. 1966 godkände även FCI rasen. Rasstandarden var då skriven av Professor Menzel. Efter hennes bortgång 1973 har aveln tagits över av Myrna Shibolet (kennel Shaar Hagai) och uppfödare i andra länder. Den första canaan doggen kom till Sverige 1999.

NULÄGET

Genetisk variation

Canaan dog är en numerärt liten ras. Rasen finns i ca 15 länder. Sammanlagt finns idag ca. 3000 canaan dog. Än idag avlas vilda hundar in, både från öknen och från beduinerna. Den senaste inkorsningen gjordes 2003. Men det blir svårare och svårare att hitta vilda canaan dog. En av orsakerna till detta är den strikta rabieskontrollen i Israel, vilket innefattar utrotning av kringströvande hundfloccar. En annan orsak är civilisationens utbredning som allvarligt begränsar livsutrymmet för vilda canaan dog. Då aveln idag, till stor del bygger på dessa inkorsningar, finns tyvärr en dålig framförhållning inför den dag då inte fler vildhundar går att få tag på.

Sverige

Antal canaan dog: 26

Antal kullar: 5 (= 17 valpar).

Antal uppfödare: 1

Inavelsgrad på svenska kullar: 1,4 %, 0,6 %, 5,4 %, 1,4% och 0,0 % (medelvärde; 1,76 %).

Valparna i de svenska kullarna har haft en mycket stor variation av typ, storlek och färg.

Norden

Antal canaan dog: ca 200 (de flesta finns i Finland).

Antal uppfödare: ca. 4

Andra länder

(Antal canaan dog)

U.K: ca. 200

Frankrike: ca. 200

Tyskland: ca. 20

Schweiz: ca.10

Italien: ca. 200

Israel: ca. 250 (endast stambokförda, ej semivilda)

USA/Canada: ca. 850

Asien: ca. 30

”Omsättningen” på aktiva kennlar i Europa är stor. Nya kommer till och gamla slutar. Däremot är antalet aktiva relativt konstant, ca. 5 st.. Detta gör att rasen ständigt går igenom flera små ”flaskhalsar”, för att sen blandas upp igen.

Samarbetet mellan de europeiska kennlarna är dock stort och aktivt. Nya hundar från Israel tas regelbundet in i aveln. Däremot är avelsutbytet med USA mycket litet.

Hälsa

Canaan dog har inga kända ärftliga sjukdomar. Naturens eget avelsurval är en stor del av förklaringen till detta. Fall av HD, PRA, Patella luxation och autoimmuna sjukdomar har observerats hos enstaka hundar.

Exteriör

I dagsläget finns stor variation av typ, storlek och färg hos canaan dog. Under de senaste åren har efterfrågan på svarta hundar ökat. Detta har lett till en viss överrepresentation av svarta hundar och aveln på dem. Denna trend verkar nu avklinga.

Man kan även se en tendens till att hundarna blir allt större. Det förekommer idag hanhundar som väger upp emot 35 kg. Rasens maximala vikt är 25 kg.

Mentalitet

Semivilda hundar har inte lika utpräglade flyktreflexer som byhundar. Det gör att de oftast fungerar bra i vårt samhälle. Redan de första infångade hundarna utmärkte sig med att de var lätta att tämja och hade en stor anpassningsförmåga till olika miljöer.

Reaktionsförmågan hos canaan dog är högt utvecklad. Detta betyder att de är alerta, på allt som händer runt omkring dem.

Vildhundar har en mycket stark självbevaringsdrift, och en stark motivation för att undvika alla typer av faror. Därför är det typiskt för rasen att vara försiktig med främlingar och främmande situationer.

De har en stor inlärningsförmåga och en stor språksäkerhet gentemot andra hundar och andra arter (t.ex. människor). Detta gör den till en lätt hund att samarbeta med. Den förstår snabbt vad som förväntas av den.

Canaan dog är en territoriell hund, och har därför en viss vaktlust.

Då rasens jaktlust nästan enbart uttrycks i vallningsbeteenden, är canaan dog oftast lätta att träna till att ha lösa.

Redan Professor Menzel beskrev den stora individuella variationen av beteenden och reaktioner som fanns hos de första infångade hundarna. Detta har inte ändrats till idag. Få raser uppvisar en så stor variation av mentala egenskaper som just canaan dog.

Funktion

Canaan dog används idag nästan enbart till sällskap och utställning. Enstaka individer tävlar i lydnad och agility. I Finland fungerar en grupp canaan dog som slädhundar. I USA används flera canaan dog som vallhundar. Tyvärr har rasens användning som tjänstehund nästan helt upphört. Bättre hundanläggningar och större kunskap om hur man undviker överhettning, har gjort det möjligt för det israeliska försvaret att använda sig av ”vanliga” tjänstehundsraser. Den dåliga tillgången på vildhundar anges också som orsak till att canaan dog inte används som tjänstehund idag. Ett påstående som väcker en del frågor.

FRAMTIDEN

Genetisk variation

I mellanöstern finns fortfarande en stam av vilda canaan dog kvar. Men frågan är hur länge? Om den vilda stammen dör ut finns ingen genpool bevarad på djurpark eller liknande, utan endast de registrerade hundarna finns kvar. Detta lägger ett stort ansvar på uppfödare och ägare av canaan dog.

Det absolut viktigaste målet för den framtida aveln, är att bibehålla den stora genetiska variationen som är rasens kännetecken. Målsättningen är att alla kullar som föds, bör ligga under 3 % i inavelsgrad, och gärna lägre. Högre inavelsgrad kan accepteras vid avel med avkomma från viltfångade hundar. Med utgångspunkt från att rasen är numerärt liten, bör även hundar som har icke godkänd färg eller päls, användas i aveln.

För att undvika inavel bör även "naturens eget inavelsskydd" användas. I praktiken innebär det att tiken har sista ordet i valet av avelshane. Eftersom tiken då, via bl.a. luktsinnet (vomeronasale) kan välja bort hanar som är genetiskt olämpliga.

För att nå ovanstående mål har vi följande strategi:

1. Att undvika all form av tvång, även i lindrig form, vid parning.
2. Att använda så många hundar som möjligt i aveln.
3. Att regelbundet ta in nya hundar, gärna avkomma från viltfångade hundar.
4. Att ta tillvara på "gamla linjer", som inte längre används i andra länders avel.
5. Att hålla en så låg inavelsprocent som möjligt.
6. Att undvika avel på överdrivet skygga och sjuka hundar.

Planerna för 2006 är att minst en kull ska födas. Inavelsgraden på den kullen blir 0,0 %.

Hälsostatus

Naturligtvis måste uppfödare och rasklubben vara uppmärksamma på att tidigare nämnda sjukdomar, eller andra, inte blir vanligt förekommande i rasen. Hundar som visar tydliga tecken på åldrande, ska inte användas i aveln. Detta för att undvika en ökad risk för defekter hos avkomman.

Exteriör

Vildhundens typ och rörelsemönster ska bevaras oförändrat. Även den stora variation som finns i färg, typ och storlek ska bevaras. Naturligtvis inom de ramar som rasstandardens föreskriver. Överdrifter som satsning på bara en färg eller stora hundar ska undvikas.

Mentalitet

Även när det gäller mentalitet ska rasens ursprungsbeteenden och stora variation bevaras.

Funktion

Canaan dog har förutsättningar att använda till mycket mer än bara sällskap. Det finns i första hand tre olika ”hundyrken” som passar rasen.

Tjänstehund

Att canaan dog är en lämplig tjänstehundsras, talar rasens specifika egenskaper för, som oförstört luktsinne, extrem värmetålighet och ett stort ”revirförsvar”. Dessutom så har rasen prövats till uppgiften under de tuffaste förhållandena, med ett mycket gott resultat. Deras lämplighet som tjänstehund bör utnyttjas i högre utsträckning. Valpköpare kommer därför att uppmuntras att MH-testa sina hundar. Några hundar kommer även att genomgå polisens L-test under nästkommande år.

Vallhund

I USA har rasen testats som vallhund. Ungefär 50% av alla testade hundar blev godkända i detta ”anlagstest”.

Räddningshund

Canaan dog har som nämnts ovan, ett oförstört luktsinne och en ovanlig förmåga att uthärda extrem värme och vätskebrist. Dessutom så har rasen gott balanssinne och stor smidighet. Detta då canaan dog i det vilda lever i klipp- och bergsområden. Bättre förutsättningar än så för att bli räddningshund, är svårt att tänka sig.

Sammanfattning

Dagens uppfödare bör alltså ha samma mål som Professor Rudolphina Menzel, att bevara rasen, dess naturliga egenskaper, och stora variation av typ, färg och storlek. Att avla på canaan dog är en dubbel uppgift, förutom att avla fram friska och trygga individer, så måste aveln även syfta till att bevara en av världens få semivilda hundar för framtiden.

KÄLLFÖRTECKNING

- Boyd Lee & Keftal Vicktor , Canaan Dog; Complete Handbook (2000)
- Boyd Lee, The Canaan Dog Gene Pool (2002)
- Coppinger Ray and Lorna, Dogs (2001)
- Corbett Laurie, The dingo in Australia and Asia (1995)
- Levin Joy, Canaan Dog (2003)
- Savolainen Peter m.fl., Genetic Evidence for an East Asian Origin of Domestic Dogs (2002)
- Savolainen Peter m.fl., A detailed picture of the origin of the Australian dingo, obtained from the study of mitochondrial DNA (2004)
- Shibolet Myrna, The Israel Canaan Dog (1994)
- Shibolet Myrna, The biblical dog in modern times – The Israel Canaan Dog (1994)
- Sjölander Sverre, Vårt djuriska arv (2004)
- Sundgren Per-Erik, Naturens skydd av ärftlig variation (2004)
- Svenska Kennelklubbens avelspolicy

- Svenska Kennelklubbens grundregler
- Svenska Kennelklubbens Hunddata
- Sulimov Klim, The quadron dog is a perfect sleuth (2003)

Detta RAS är sammanställt av Maria Nilsson Selin & David Selin
För Rasklubben URCANIS - Svenska Urhundsklubben.

FÖRANKRING

Då vi (Maria och David Selin) är de enda aktiva uppfödarna i Sverige. Har vi på egen hand arbetat fram detta RAS. När vi var färdiga, lämnade vi det vidare till styrelsen för URCANIS, för genomgång. De kom med några synpunkter. Några av dessa ledde till smärre förändringar. Vi har sedan skickat ut det till alla canaan dog ägare i Sverige (undantaget en som vi inte lyckats nå), och därifrån fått in ännu fler synpunkter, vilket också har resulterat i några förändringar. Till sist har detta RAS publicerats i URCANIS medlemsblad. Detta ledde inte till några nya kommentarer.